

Sager, som man har lagt under Kommunerne, interessere Samfundet i det hele. Ja, der er næppe en eneste Ting, som er lagt ind under Kommunerne, om hvilke det ikke kan siges. Det ærede Medlem for 6te Kredts (Koch) fremhævede saaledes Fattigvæsenet og Politivæsenet, men man kan sige det samme om Skolevæsenet. Er det ikke i Samfundets, i Statsmagtens Interesse, at der er et godt Skolevæsen i Landet? Paa den Maade vil man kunne tage omtrent enhver af Kommunernes Sager og sige, det er en Statssag, og Staten skal afholde Udgifterne derved. Jeg er nu af den modsatte Opfattelse. Jeg finder, at det netop er et sundt Princip, at man lægger saa mange som muligt af de Sager, som bedst og hensigtsmæssigst kunne være Genstand for den lokale, den kommunale Forvaltning, til Kommunerne og ikke centraliserer for meget. Selv om man kan paavise, at en vis Sag har særlig statslig Interesse, skal man dog af Hensyn til, at den rimeligvis bliver bedre forvaltet, naar man overlader Kommunerne at forvalte den, lægge den under disse; men man maa saa naturligvis sørge for et forstandigt Skattesystem, hvorved de kunne saa de Indtægter, der ere nødvendige. Det have de jo, de have jo en Vigningsbæsis, de kunne ligne paa Hartkorn, paa Formue og Lejlighed. Der kan kun være enkelte Ting at rette; men om nogen Uretfærdighed mod Kommunerne vil der kun kunne være Tale, hvis det kunde paavises, at der var visse Kommuner, der vare uheldigere stillede end andre, at Staten stillede større Krav til enkelte Kommuner eller Klasser af Kommuner end til andre; da vilde der være et Retfærdighedskrav at gøre Fyldest; men det er der jo slet ikke Tale om ved denne Lov.

Det er i øvrigt af Interesse at se, at saa snart man kommer til at tale om Vættelser og Beskatning, fremhæves der fra den ene Side, at Landet og Hartkornet ere saa overbeholdede, og næppe er det sagt, førend det fremhæves fra den anden Side, at Købstæderne ere omtrent endnu værre stillede. Med andre Ord, vi ere allesammen slet stillede, og saa kommer en stor Del af Befolkningen, de, der endog kalde sig Flertallet af Befolkningen, og sige: vi maa hjælpes; men naar vi alle ere lige slet stillede, bliver Spørgsmaalet: Hvem skal hjælpe Flertallet? Skal det være Mindretallet, der heller ingen Ting har? Det bliver saa til sidst kun de Herrer Embedsmænd, der maa hjælpe baade paa Landboerne og Købstadborgerne. Men saa maa Staten sørge Sagerne, og det gaar da ud over Statskassen, og saa ere vi inde paa en Cirkel. Det ærede Medlem for

6te Kredts gif ud fra, at man var lige saa slet stillet i Købstæderne som paa Landet, at vi ere inde i en økonomisk Misere for Djeblippet. Det er muligt, at han har Ret deri, men der er dog Tegn i modsat Retning. Jeg skal dog ikke dvæle derved. Men har han Ret deri, forekommer det mig at være en højst mærkelig Kur, at ville anbefale for at komme ud over en saadan Misere, at man paalægger ny Skatter. Det ærede Medlem fremhævede, at paa de Købstadsstatteborgere, der nu bære Skatterne, kan man ikke lægge mere; det er jo væsentlig Formue- og Lejlighedsstat, som de betale. Nej, man maatte se at finde en Skat, der ikke kom til at hvile paa dem, der i Forvejen ere overbeholdede ved denne Formue- og Lejlighedsstat, og derfor skulde vi ind paa Brændevinsstaten; der faar man fat paa en anden Klasse, der skal bære denne Skat. Hvem er denne anden Klasse? Det er den fattigste Del af Befolkningen, der kommer til at bære den til Fordel for dem, der have bedre Raad. Jeg skal dog ikke komme nærmere ind herpaa, vi vil nok en eller anden Gang saa Lejlighed til at drøfte Brændevinsstaten og hvad dermed staar i Forbindelse. Jeg har blot ment at maatte tage en Forvaring imod, at min Tavshed skulde antages for at være en Erkendelse af, at der var Grund til at paalægge denne ny Skat.

Det var vistnok en Fejltagelse af det ærede Medlem for 6te Kredts, naar han sagde, at jeg havde omtalt en Indkomstskat; det har jeg ikke berørt; jeg har ikke rejst denne almindelige Skattedebat her i Dag. Det kan dog være meget interessant, og der vil nok være Lejlighed til at komme ind derpaa en anden Gang.

Th. Nielsen: Det ærede 4de Medlem for 1ste Kredts (Det. Hansen) gjorde nogle Bemærkninger til mit Foredrag, som jeg dog finder mig foranlediget til at imødegaa. Han bemærkede, at det var en meget ringe Hjælp, her var Tale om, en Kasten i Grams med Penge. Denne Bemærkning tror jeg allerede at have besvaret, men jeg vil kun yderligere betone, at Hjælpen er ikke saa ringe, idet den, som jeg nævnte, er $\frac{1}{10}$ af Amtsrepartitionsfondens Skatter, og dersom det ærede Medlem skulde være med til at paalægge Kommunerne en ekstraordinær Skat af $1\frac{1}{2}$ Million, vilde han nok komme til at mærke, om Kommunerne vilde finde, at det, her er Tale om, er en Statteletelse. Jo, rent kommunalt er Hjælpen ikke saa ringe, men naar der er Tale om at støtte Folk, der løbe fra deres Ejendomme eller